

Skrypty Becka

Agnieszka Kawałko

Hanna Witczak

Zobowiązania

3. wydanie

**Wydawnictwo
C.H.Beck**

SKRYPTY BECKA

Zobowiązania

W sprzedaży:

A. Olejniczak, Z. Radwański

ZOBOWIĄZANIA – CZĘŚĆ OGÓLNA, wyd. 9

Podręczniki Prawnicze

Z. Radwański, J. Panowicz-Lipska

ZOBOWIĄZANIA – CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA, wyd. 8

Podręczniki Prawnicze

E. Gniewek

PODSTAWY PRAWA CYWILNEGO, wyd. 3

Studia Prawnicze

E. Łętowska (red.)

PRAWO ZOBOWIĄZAŃ – CZĘŚĆ OGÓLNA. Tom 5

System Prawa Prywatnego

J. Rajska (red.)

PRAWO ZOBOWIĄZAŃ – CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA. Tom 7, wyd. 2

System Prawa Prywatnego

J. Panowicz-Lipska (red.)

PRAWO ZOBOWIĄZAŃ – CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA. Tom 8

System Prawa Prywatnego

A. Doliwa

ZOBOWIĄZANIA, wyd. 2

Akademia Prawa

KODEKS CYWILNY Z WPROWADZENIEM, wyd. 33

Twoje Prawo

www.testy-prawnicze.pl

www.sklep.beck.pl

Zobowiązania

dr Agnieszka Kawałko
dr Hanna Witczak

*Katolicki Uniwersytet Lubelski
Jana Pawła II*

3. wydanie

WYDAWNICTWO C. H. BECK
WARSZAWA 2010

Redakcja: Ksenia Rzepka

© **Wydawnictwo C. H. Beck 2010**

Wydawnictwo C. H. Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: Marta Świerk
Druk i oprawa: Poznańskie Zakłady Graficzne

ISBN 978-83-255-1248-4

PRZEDMOWA

Prawo zobowiązań stanowi najobszerniejszą część prawa cywilnego i stwarza najwięcej trudności zarówno w teorii, jak i praktyce stosowania prawa. Prezentowane opracowanie jest syntetycznym ujęciem instytucji prawa zobowiązań i może stanowić jedynie pomoc do nauki. Nie zastąpi jednak sięgnięcia do podstawowych w tym zakresie pozycji literatury, ponieważ literatura przedmiotu w zakresie prawa obligacyjnego jest niezwykle obszerna. Przedstawiony na wstępie wykaz literatury podstawowej stanowi jedynie wycinek bogatego dorobku doktryny. Dodatkowo każdy z rozdziałów został poprzedzony listą pozycji literatury pozwalających pogłębić wiedzę na temat prezentowanych zagadnień.

Przy przedstawianiu poszczególnych instytucji prawa obligacyjnego wykorzystano bogate orzecznictwo Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych oraz Trybunału Konstytucyjnego. Zaprezentowane orzeczenia posłużyły zilustrowaniu problemów w zakresie stosowania przepisów prawa zobowiązań i wykazaniu wpływu działalności orzeczniczej na kierunek zmian legislacyjnych w prawie obligacyjnym.

Opracowanie składa się z dwóch części. Część I obejmuje część ogólną zobowiązań, natomiast część II (szczegółowa) zawiera omówienie poszczególnych typów umów nazwanych i papierów wartościowych. Systematyka części II została oparta na systematyce Księgi III Kodeksu Cywilnego (Tytuły XI–XXXVII).

Oddawane do rąk czytelników trzecie wydanie niniejszego opracowania stanowi uzupełnioną o najnowsze orzecznictwo i literaturę przedmiotu wersję wydania poprzedniego. Uwzględniono w niej najnowsze zmiany dokonane przez ustawodawcę w zakresie prawa zobowiązań, w szczególności odnoszące się do zasady walutowości, umowy o roboty budowlane, w której wprowadzono gwarancje zapłaty, umowy najmu oraz umowy ubezpieczenia.

Autorki

Lublin–Warszawa, sierpień 2010 r.

SPIS TREŚCI

Przedmowa	V
Wykaz skrótów	XIX
Wykaz literatury	XXI

CZĘŚĆ I. Zobowiązania – część ogólna

Rozdział I. Elementy zobowiązaniowego stosunku prawnego	3
§ 1. Pojęcie i powstanie zobowiązania	4
I. Pojęcie zobowiązania	4
II. Powstanie zobowiązania	4
III. Charakter prawny stosunku obligacyjnego	5
§ 2. Strony stosunku obligacyjnego	6
I. Wierzyciel i dłużnik	7
II. Wielość podmiotów w stosunku obligacyjnym	7
1. Zobowiązania podzielne i niepodzielne	7
2. Zobowiązania solidarne	9
III. Solidarność dłużników (solidarność bierna)	10
1. Pojęcie i cechy solidarności biernej	10
2. Status prawny dłużników solidarnych	11
IV. Solidarność wierzycieli (solidarność czynna)	12
1. Pojęcie i cechy solidarności czynnej	12
2. Status prawny wierzycieli solidarnych	12
V. Solidarność nieprawidłowa	13
§ 3. Treść stosunku obligacyjnego	13
I. Uprawnienia wierzyciela	13
II. Obowiązki dłużnika	14
1. Dług	14
2. Dług a odpowiedzialność	14
3. Zobowiązania niezupełne	15
§ 4. Przedmiot stosunku obligacyjnego	16
I. Świadczenie	17
1. Pojęcie i przedmiot świadczenia	17
2. Oznaczenie świadczenia	17

3. Niemożliwość świadczenia	17
3.1. Pojęcie i rodzaje niemożliwości świadczenia	17
3.2. Skutki niemożliwości świadczenia	18
3.2.1. Skutki niemożliwości pierwotnej	18
3.2.2. Skutki niemożliwości następczej	19
3.2.2.1. Niemożliwość świadczenia na skutek okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności	19
3.2.2.2. Niemożliwość świadczenia na skutek okoliczności, za które dłużnik ponosi odpowiedzialność	20
4. Rodzaje świadczenia	21
4.1. Świadczenia jednorazowe, ciągłe i okresowe	21
4.2. Świadczenia podzielne i niepodzielne	22
4.3. Świadczenia oznaczone indywidualnie i rodzajowo	23
4.4. Świadczenia w zobowiązaniach starannego działania i rezultatu	24
4.5. Świadczenia w zobowiązaniach przemiannych. Upoważnienie przemienne	25
4.5.1. Zobowiązanie przemienne	25
4.5.2. Upoważnienie przemienne	26
4.6. Zwrot nakładów i wydatków	26
5. Świadczenie pieniężne	27
5.1. Pojęcie świadczenia pieniężnego. Zobowiązanie pieniężne	27
5.2. Zasady wykonywania zobowiązań pieniężnych	28
5.2.1. Zasada walutowości	28
5.2.2. Zasada nominalizmu	28
5.2.3. Zasada waloryzacji	29
5.2.3.1. Waloryzacja umowna	30
5.2.3.2. Waloryzacja sądowa	30
5.2.3.2.1. Pojęcie waloryzacji sądowej	30
5.2.3.2.2. Przesłanki waloryzacji sądowej. Treść orzeczenia	31
5.3. Odsetki	32
5.3.1. Pojęcie i źródła obowiązku świadczenia odsetek	32
5.3.2. Wysokość odsetek	34
5.3.3. Wymagalność i przedawnienie roszczenia o odsetki	35
6. Naprawienie szkody. Świadczenie odszkodowawcze	36
6.1. Uwagi ogólne	37
6.2. Zasady odpowiedzialności odszkodowawczej	38
6.2.1. Zasada winy	38
6.2.2. Zasada ryzyka	38
6.2.3. Zasada słuszności	39
6.2.4. Zasada gwarancyjno-repartycyjna	39
6.3. Przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej	40
6.3.1. Szkoda	40
6.3.1.1. Pojęcie i rodzaje szkody	40

6.3.1.2. Wysokość szkody	41
6.3.2. Związek przyczynowy	42
6.3.2.1. Pojęcie związku przyczynowego	42
6.3.2.2. Adekwatny związek przyczynowy	42
6.3.3. Szkoda a wysokość odszkodowania	43
6.3.3.1. Przyczynienie się poszkodowanego	44
6.3.3.2. <i>Compensatio lucri cum damno</i>	46
6.3.3.3. Inne ograniczenia obowiązku naprawienia szkody	46
6.3.4. Sposoby naprawienia szkody	47
Rozdział II. Pojęcie i rodzaje umów	51
§ 5. Uwagi ogólne	52
§ 6. Pojęcie umowy	52
§ 7. Rodzaje umów	52
I. Umowy jednostronnie i dwustronnie zobowiązujące	52
1. Pojęcie umowy jednostronnie i dwustronnie zobowiązującej	52
2. Umowa wzajemna	53
II. Umowy zobowiązujące, rozporządzające i o podwójnym skutku	54
III. Umowy kauzalne i abstrakcyjne	54
IV. Umowy konsensualne i realne	55
V. Umowy odpłatne i nieodpłatne	56
VI. Umowy losowe	57
VII. Umowy adhezyjne	58
VIII. Umowy nazwane, mieszane i nienazwane	58
IX. Umowy z udziałem osób trzecich	59
1. Umowa o świadczenie przez osobę trzecią	59
2. Umowa o zwolnienie dłużnika od obowiązku świadczenia	60
3. Umowa o świadczenie na rzecz osoby trzeciej	60
Rozdział III. Zawarcie umowy	63
§ 8. Czynności zmierzające do zawarcia umowy	64
I. Uwagi ogólne	64
II. <i>Culpa in contrahendo</i>	64
III. Umowa przedwstępna	65
1. Pojęcie, treść i forma umowy przedwstępnej	66
2. Skutki niewykonania umowy przedwstępnej	68
3. Przedawnienie roszczeń z umowy przedwstępnej	70
§ 9. Zasada swobody umów	71
I. Treść zasady swobody umów	72
II. Ograniczenia zasady swobody umów	73
III. Wyzysk	74
§ 10. Treść i forma umowy	75
§ 11. Dodatkowe zastrzeżenia umowne	77
I. Uwagi ogólne	77
II. Zadatek	77

III. Umowne prawo odstąpienia	78
IV. Odstępne	80
V. Kara umowna	80
§ 12. Wzorce umowne	80
I. Uwagi ogólne	80
II. Pojęcie i rodzaje wzorców	81
III. Charakter prawny wzorców umownych	81
IV. Związanie wzorcem	82
V. Wzorzec a umowa	83
VI. Konflikt wzorców	83
VII. Umowy w obrocie konsumenckim	84
1. Uwagi ogólne	84
2. Niedozwolone klauzule umowne	84
Rozdział IV. Bezpodstawne wzbogacenie	89
§ 13. Pojęcie bezpodstawnego wzbogacenia	89
§ 14. Przesłanki odpowiedzialności z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia	90
§ 15. Świadczenie nienależne	92
I. Pojęcie świadczenia nienależnego	92
II. Przypadki nienależnego świadczenia	92
§ 16. Roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia	93
I. Roszczenie o wydanie wzbogacenia	93
II. Wzbogacenie niepodlegające zwrotowi	95
III. Przepadek świadczenia	95
IV. Zobowiązanie z gry i zakładu	96
Rozdział V. Czyny niedozwolone	97
§ 17. Uwagi ogólne	99
I. Pojęcie deliktu. Pojęcie czynu niedozwolonego	100
II. Przesłanki odpowiedzialności	100
III. Zasady odpowiedzialności	100
§ 18. Odpowiedzialność za własne czyny	101
I. Uwagi ogólne	101
II. Przesłanki odpowiedzialności za czyn własny	102
1. Bezprawność czynu i okoliczności wyłączające bezprawność	102
2. Wina sprawcy	104
2.1. Pojęcie winy i okoliczności wyłączające winę	104
2.2. Rodzaje winy	105
III. Współsprawstwo	105
§ 19. Odpowiedzialność za cudze czyny	106
I. Odpowiedzialność osób zobowiązanych do nadzoru	107
1. Pojęcia „nadzoru” i „osób sprawujących nadzór”	107
2. Przesłanki odpowiedzialności osób sprawujących nadzór	108
3. Zasady odpowiedzialności osób sprawujących nadzór	109
II. Odpowiedzialność osób powierzających wykonanie czynności innej osobie	110

III. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez podwładnego.....	111
§ 20. Odpowiedzialność za szkody wyrządzone przy wykonywaniu władzy publicznej.....	112
I. Uwagi ogólne	113
II. Odpowiedzialność na podstawie art. 417 KC.....	115
III. Szczególne przypadki odpowiedzialności za szkody związane z działalnością organów władzy publicznej.....	116
1. Uwagi ogólne	116
2. Odpowiedzialność za szkody związane z działalnością organów władzy publicznej w sferze legislacyjnej.....	117
2.1. Odpowiedzialność za szkody wyrządzone przez wydanie aktu normatywnego	117
2.2. Odpowiedzialność za szkody wyrządzone przez niewydanie aktu normatywnego	118
3. Odpowiedzialność za szkody związane z wydawaniem orzeczeń sądowych lub decyzji.....	118
3.1. Odpowiedzialność za szkody wyrządzone przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji	118
3.2. Odpowiedzialność za szkody wyrządzone przez niewydanie orzeczenia lub decyzji.....	121
IV. Odpowiedzialność za szkody wyrządzone przy wykonywaniu władzy publicznej na zasadzie słuszności.....	122
§ 21. Odpowiedzialność za zwierzęta i rzeczy.....	123
I. Odpowiedzialność za szkody wyrządzone przez zwierzęta	123
II. Odpowiedzialność za wyrzucenie, wylanie lub spadnięcie przedmiotu	125
III. Odpowiedzialność za zawalenie się budowli lub oderwanie się jej części	125
§ 22. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną z użyciem sił przyrody.....	126
I. Uwagi ogólne	126
II. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez ruch przedsiębiorstwa ...	127
1. Przesłanki odpowiedzialności za szkodę na podstawie art. 435 KC...	127
1.1. Szkada wyrządzona przez ruch przedsiębiorstwa lub zakładu wprawianego w ruch za pomocą sił przyrody.....	127
1.2. Związek przyczynowy między funkcjonowaniem przedsiębiorstwa lub zakładu jako całości a powstałą szkodą	130
2. Podmioty odpowiedzialne za szkodę	130
3. Okoliczności wyłączające odpowiedzialność (okoliczności egzoneracyjne)	130
III. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez ruch mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody	132
1. Przesłanki odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną ruchem mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody...	132
1.1. Pojęcie mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody.....	133

1.2. Pojęcie ruchu	133
1.3. Związek przyczynowy między ruchem pojazdu a szkodą	133
2. Zasady odpowiedzialności	134
2.1. Zasada ryzyka	134
2.2. Zasada winy	134
3. Podmioty odpowiedzialne za szkodę	135
4. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów	136
§ 23. Naprawienie szkody w przypadkach szczególnych. Szkoda na osobie	138
I. Uwagi ogólne	138
II. Naprawienie szkody wynikającej z uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia	140
1. Naprawienie szkody majątkowej na osobie	140
2. Naprawienie szkody niemajątkowej	145
2.1. Roszczenie o zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę ..	146
2.1.1. Podstawy prawne roszczenia o zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę	146
2.1.2. Zbywalność i dziedziczność roszczenia o zadośćuczynie- nie pieniężne za doznaną krzywdę	148
2.2. Roszczenie o zasądzenie odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany przez poszkodowanego cel społeczny	149
III. Naprawienie szkody na osobie w przypadku śmierci poszkodowanego ...	149
IV. Odpowiedzialność za szkody prenatalne	153
§ 24. Odpowiedzialność za produkt niebezpieczny	153
I. Uwagi ogólne	154
II. Pojęcie produktu niebezpiecznego	155
III. Podmioty odpowiedzialne za szkody wyrządzone przez produkt niebez- pieczny	155
IV. Podmioty uprawnione do żądania odszkodowania	156
V. Zasada, przesłanki i zakres odpowiedzialności za produkt niebezpieczny ..	156
§ 25. Współodpowiedzialność za szkodę	157
I. Przesłanki współodpowiedzialności	158
II. Roszczenia regresowe	158
§ 26. Obowiązek zapobieżenia szkodzie	159
§ 27. Przedawnienie roszczeń z tytułu czynów niedozwolonych	160
§ 28. Zbieg odpowiedzialności <i>ex delicto</i> i <i>ex contractu</i>	161
Rozdział VI. Wykonanie zobowiązania	163
§ 29. Uwagi ogólne	163
§ 30. Zasady wykonania zobowiązania	166
I. Podmioty wykonania zobowiązania	166
1. Dłużnik i osoby trzecie	166
2. Wierzyciel	166
II. Przedmiot wykonania	167
1. Wykonanie zobowiązania w całości lub w części	167
2. Jakość świadczenia	168

3. Zmiana przedmiotu świadczenia	168
4. Zarachowanie świadczenia na poczet kilku długów	168
III. Miejsce i termin wykonania zobowiązania	169
1. Miejsce spełnienia świadczenia	169
2. Termin spełnienia świadczenia	169
IV. Zasady wykonywania zobowiązań z umów wzajemnych	171
V. Dowody wykonania zobowiązania	171
VI. Prawo zatrzymania	173
§ 31. Klauzula <i>rebus sic stantibus</i>	174
I. Uwagi ogólne	174
II. Zakres i przesłanki zastosowania klauzuli <i>rebus sic stantibus</i>	174
III. Skutki zastosowania klauzuli <i>rebus sic stantibus</i>	175
Rozdział VII. Skutki niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania	177
§ 32. Pojęcie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania	178
§ 33. Przesłanki i zasady odpowiedzialności dłużnika	178
§ 34. Niemożliwość świadczenia	179
§ 35. Opóźnienie i zwłoka dłużnika.....	179
I. Opóźnienie dłużnika	179
II. Zwłoka dłużnika.....	180
§ 36. Zwłoka wierzyciela	183
§ 37. Kara umowna	184
I. Pojęcie kary umownej	184
II. Wysokość kary umownej.....	186
Rozdział VIII. Wygaśnięcie zobowiązania	189
§ 38. Uwagi ogólne	189
§ 39. <i>Datio in solutum</i>	190
§ 40. Potrącenie.....	191
I. Uwagi ogólne	191
II. Przesłanki potrącenia	191
III. Wyłączenie możliwości potrącenia	192
IV. Skutki potrącenia	193
§ 41. Odnowienie	194
§ 42. Złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego	196
I. Pojęcie i przesłanki złożenia przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego	196
II. Zasady i tryb złożenia przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego ...	196
III. Skutki ważnego złożenia przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego	198
§ 43. Zwolnienie z długu	199
§ 44. Rozwiązanie umowy	199
Rozdział IX. Zmiana wierzyciela lub dłużnika	201
§ 45. Uwagi ogólne	201
§ 46. Zmiana wierzyciela	202
I. Przelew wierzytelności	202

1. Pojęcie, przedmiot i charakter prawny przelewu	202
2. Przesłanki dopuszczalności przelewu	204
3. Skutki przelewu wierzytelności	205
II. Wstąpienie osoby trzeciej w prawa zaspokojonego wierzyciela	207
1. Uwagi ogólne	207
2. <i>Cessio legis</i>	208
§ 47. Zmiana dłużnika	209
I. Przejęcie długu	209
1. Pojęcie, przedmiot i charakter prawny przejęcia długu	209
2. Skutki przejęcia długu	211
II. Przystąpienie do długu	211
Rozdział X. Ochrona wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika	213
§ 48. Uwagi ogólne	213
§ 49. Przesłanki skargi pauliańskiej	214
I. Czynności prawne dokonane przez dłużnika	214
II. Pokrzywdzenie wierzycieli	214
1. Niewypłacalność dłużnika	214
2. Świadomość pokrzywdzenia wierzycieli	216
3. Uzyskanie korzyści majątkowej przez osobę trzecią	216
§ 50. Realizacja skargi pauliańskiej	218

CZĘŚĆ II. Zobowiązania – część szczegółowa

Rozdział I. Sprzedaż	223
§ 51. Pojęcie i charakter prawny umowy sprzedaży	224
§ 52. Prawa i obowiązki stron umowy sprzedaży	225
I. Prawa i obowiązki kupującego	225
II. Prawa i obowiązki sprzedawcy	227
§ 53. Przedawnienie roszczeń wynikających z umowy sprzedaży	229
§ 54. Rękojmia za wady	229
I. Pojęcie, charakter prawny i zakres odpowiedzialności z tytułu rękojmi za wady rzeczy sprzedanej	229
II. Uprawnienia kupującego z tytułu rękojmi za wady rzeczy sprzedanej	232
III. Terminy dochodzenia uprawnień z tytułu rękojmi	236
IV. Rękojmia za wady przy sprzedaży zwierząt	237
§ 55. Odpowiedzialność za szkodę spowodowaną wadami rzeczy sprzedanej	238
§ 56. Gwarancja jakości	238
§ 57. Szczególne rodzaje sprzedaży	240
I. Sprzedaż na raty	240
II. Sprzedaż z zastrzeżeniem własności rzeczy sprzedanej	241
III. Sprzedaż na próbę lub z zastrzeżeniem zbadania rzeczy	242
IV. Sprzedaż z zastrzeżeniem prawa odkupu	243
V. Prawo pierwokupu	244
§ 58. Sprzedaż konsumencka	246
I. Uwagi ogólne	246

II. Pojęcie umowy sprzedaży konsumenckiej.....	246
III. Prawa i obowiązki stron umowy sprzedaży konsumenckiej.....	247
IV. Odpowiedzialność z tytułu niezgodności towaru konsumpcyjnego z umową	248
Rozdział II. Zamiana	253
§ 59. Pojęcie i charakter prawny umowy zamiany	253
§ 60. Zakres ustawowego odesłania do przepisów o sprzedaży	253
Rozdział III. Dostawa	255
§ 61. Pojęcie i charakter prawny umowy dostawy	255
§ 62. Prawa i obowiązki stron umowy dostawy	256
Rozdział IV. Kontraktacja	259
§ 63. Pojęcie i charakter prawny umowy kontraktacji	259
§ 64. Prawa i obowiązki stron umowy kontraktacji	260
§ 65. Zasady odpowiedzialności producenta i kontraktującego.....	261
§ 66. Przedawnienie roszczeń	262
Rozdział V. Umowa o dzieło	265
§ 67. Pojęcie i charakter prawny umowy o dzieło	265
§ 68. Prawa i obowiązki stron umowy o dzieło	267
§ 69. Rękojmia za wady dzieła	271
§ 70. Wygaśnięcie umowy o dzieło	272
§ 71. Przedawnienie roszczeń z umowy o dzieło	273
Rozdział VI. Umowa o roboty budowlane	275
§ 72. Pojęcie i charakter prawny umowy o roboty budowlane	275
§ 73. Prawa i obowiązki stron umowy o roboty budowlane	276
§ 74. Umowa z podwykonawcą	278
§ 75. Gwarancja zapłaty	279
§ 76. Przedawnienie roszczeń	280
Rozdział VII. Najem	281
§ 77. Pojęcie i charakter prawny umowy najmu.....	282
§ 78. Prawa i obowiązki wynajmującego i najemcy	283
§ 79. Odpowiedzialność wynajmującego za wady rzeczy	285
§ 80. Zakończenie najmu	285
§ 81. Przedawnienie roszczeń wynikających z umowy najmu	286
§ 82. Najem lokali	287
I. Uwagi ogólne	287
II. Prawa i obowiązki stron umowy najmu lokalu.....	289
III. Zakończenie stosunku najmu lokalu	291
IV. Skutki zakończenia stosunku najmu	293
Rozdział VIII. Dzierżawa	295
§ 83. Pojęcie i charakter prawny umowy dzierżawy.....	295
§ 84. Prawa i obowiązki stron umowy dzierżawy	296
§ 85. Ustanie dzierżawy.....	297

Rozdział IX. Umowa leasingu	299
§ 86. Pojęcie i charakter prawny umowy leasingu	299
§ 87. Prawa i obowiązki stron umowy leasingu	300
§ 88. Odpowiedzialność finansującego za wady rzeczy	303
§ 89. Zakończenie leasingu	304
Rozdział X. Użyczenie	307
§ 90. Pojęcie i charakter prawny umowy użyczenia	307
§ 91. Prawa i obowiązki stron umowy użyczenia	308
§ 92. Ustanie użyczenia	308
§ 93. Przedawnienie roszczeń	309
Rozdział XI. Pożyczka	311
§ 94. Pojęcie i charakter prawny umowy pożyczki	311
§ 95. Prawa i obowiązki stron umowy pożyczki	312
Rozdział XII. Umowa rachunku bankowego	313
§ 96. Pojęcie i charakter prawny umowy rachunku bankowego	313
§ 97. Prawa i obowiązki stron umowy rachunku bankowego	315
§ 98. Ustanie stosunku rachunku bankowego	317
§ 99. Przedawnienie roszczeń	317
Rozdział XIII. Zlecenie	319
§ 100. Pojęcie i charakter prawny umowy zlecenia	319
§ 101. Prawa i obowiązki stron umowy zlecenia	320
§ 102. Zakończenie stosunku prawnego zlecenia	322
§ 103. Przedawnienie roszczeń wynikających z umowy zlecenia	323
Rozdział XIV. Prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia	325
§ 104. Pojęcie i charakter prawny	325
§ 105. Skutki prowadzenia cudzych spraw bez zlecenia	326
Rozdział XV. Umowa agencyjna	327
§ 106. Pojęcie i charakter prawny umowy agencyjnej	327
§ 107. Prawa i obowiązki stron umowy agencyjnej	328
§ 108. Zakończenie umowy agencyjnej	330
Rozdział XVI. Umowa komisju	333
§ 109. Pojęcie i charakter prawny umowy komisju	333
§ 110. Prawa i obowiązki stron umowy komisju	334
§ 111. Stosunki prawne między komisantem a osobą trzecią	336
§ 112. Zakończenie komisju	337
Rozdział XVII. Umowa przewozu	339
§ 113. Uwagi ogólne	339
§ 114. Przewóz osób	340
§ 115. Przewóz rzeczy	341
I. Prawa i obowiązki stron umowy przewozu rzeczy	341
II. Odpowiedzialność przewoźnika	342

III. Przedawnienie roszczeń	343
Rozdział XVIII. Umowa spedycji	345
§ 116. Pojęcie i charakter prawny umowy spedycji	345
§ 117. Prawa i obowiązki spedytora	346
§ 118. Przedawnienie roszczeń	347
Rozdział XIX. Umowa ubezpieczenia	349
§ 119. Uwagi ogólne	349
§ 120. Pojęcie i charakter prawny umowy ubezpieczenia	351
§ 121. Zawarcie umowy ubezpieczenia	352
§ 122. Prawa i obowiązki stron umowy ubezpieczenia	353
§ 123. Zakończenie umowy ubezpieczenia	356
§ 124. Przedawnienie roszczeń z umowy ubezpieczenia	357
Rozdział XX. Przechowanie	359
§ 125. Pojęcie i charakter prawny umowy przechowania	359
§ 126. Prawa i obowiązki stron umowy przechowania	360
Rozdział XXI. Odpowiedzialność, prawo zastawu i przedawnienie roszczeń utrzymujących hotele i podobne zakłady	363
§ 127. Uwagi ogólne	363
§ 128. Zakres odpowiedzialności utrzymującego zarobkowo hotel lub podobny zakład	364
§ 129. Wysokość odszkodowania	366
§ 130. Ustawowe prawo zastawu	366
§ 131. Przedawnienie roszczeń	366
Rozdział XXII. Umowa składu	369
§ 132. Pojęcie i charakter prawny umowy składu	369
§ 133. Prawa i obowiązki stron umowy składu	370
§ 134. Zakończenie umowy składu	372
§ 135. Przedawnienie i wygaśnięcie roszczeń z umowy składu	372
Rozdział XXIII. Spółka cywilna	375
§ 136. Pojęcie i charakter prawny spółki cywilnej	376
§ 137. Prowadzenie spraw spółki. Reprezentacja spółki	378
§ 138. Stosunki majątkowe. Odpowiedzialność za zobowiązania spółki	379
§ 139. Zmiana składu osobowego spółki cywilnej	381
§ 140. Rozwiązanie spółki cywilnej	382
Rozdział XXIV. Poręczenie	385
§ 141. Pojęcie i charakter prawny poręczenia	386
§ 142. Zakres odpowiedzialności poręczyciela	388
§ 143. Skutki zaspokojenia wierzyciela przez poręczyciela	389
Rozdział XXV. Darowizna	391
§ 144. Pojęcie i charakter prawny umowy darowizny	391
§ 145. Zawarcie umowy darowizny	393

§ 146. Prawa i obowiązki stron umowy darowizny	394
§ 147. Odwołanie darowizny	395
§ 148. Rozwiązanie umowy darowizny	399
Rozdział XXVI. Renta	401
§ 149. Pojęcie i charakter prawny renty	401
§ 150. Prawa i obowiązki stron umowy renty	402
§ 151. Zakończenie stosunku prawnego renty	403
§ 152. Renta pozaumowna	403
Rozdział XXVII. Dożywocie	407
§ 153. Pojęcie i charakter prawny umowy dożywocia	407
§ 154. Uprawnienia i obowiązki stron umowy dożywocia	408
§ 155. Zmiana treści prawa dożywocia	409
§ 156. Rozwiązanie umowy dożywocia	410
§ 157. Bezskuteczność względna dożywocia	410
Rozdział XXVIII. Ugoda	413
§ 158. Pojęcie i charakter prawny ugody	413
§ 159. Zawarcie ugody	414
§ 160. Ugoda sądowa	415
Rozdział XXIX. Przyrzeczenie publiczne	417
§ 161. Pojęcie i charakter prawny przyrzeczenia publicznego	417
§ 162. Uprawnienia i obowiązki stron	418
§ 163. Odwołanie przyrzeczenia publicznego	419
§ 164. Przyrzeczenie nagrody konkursowej	420
Rozdział XXX. Przekaz i papiery wartościowe	421
§ 165. Uwagi ogólne	422
§ 166. Przekaz	422
I. Pojęcie i charakter prawny przekazu	422
II. Przyjęcie przekazu	424
§ 167. Papiery wartościowe	425
I. Pojęcie i charakter prawny	425
II. Rodzaje papierów wartościowych	425
III. Zobowiązanie z papieru wartościowego	426
IV. Umarzanie papierów wartościowych	427
V. Znaki legitymacyjne	428
Indeks rzeczowy	431

WYKAZ SKRÓTÓW

Biul. SN	Biuletyn Sądu Najwyższego
CenyU.....	ustawa z 5.7.2001 r. o cenach (Dz.U. Nr 97, poz. 1050 ze zm.)
DomSkłU.....	ustawa z 16.11.2000 r. o domach składowych oraz o zmianie Kodeksu cywilnego, Kodeksu postępowania cywilnego i innych ustaw (Dz.U. Nr 114, poz. 1191 ze zm.)
Dz.U.....	Dziennik Ustaw
Dz.Urz.....	Dziennik Urzędowy
DziałUbezpU	ustawa z 22.5.2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz.U. Nr 124, poz. 1151 ze zm.)
Gd. SP.....	Gdańskie Studia Prawnicze
GospNierU.....	ustawa z 21.8.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz.U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 ze zm.)
KC.....	Kodeks cywilny
KP	Kodeks pracy
KPP.....	Kwartalnik Prawa Prywatnego
KPC	Kodeks postępowania cywilnego
KRO.....	Kodeks rodzinny i opiekuńczy
KSH	Kodeks spółek handlowych
KWU.....	ustawa z 6.7.1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn. Dz.U. z 2001 r. Nr 124, poz. 1361 ze zm.)
KZ	<i>rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 27.10.1933 r. – Kodeks zobowiązań (Dz.U. Nr 82, poz. 598 ze zm.)</i>
M.P.	Monitor Polski
MoP	Monitor Prawniczy
MoPod	Monitor Podatkowy
NP	Nowe Prawo
nast.....	następny (e, a)
niepubl.	niepublikowany (e, a)
OchrLokU.....	ustawa z 21.6.2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (tekst jedn. Dz.U. z 2005 r. Nr 31, poz. 266 ze zm.)
PB	Prawo Bankowe